

פסחים נ

מאי י'קות וקפאון?	מאי הוא י'היה על מצלות הסוס קדש א'ה' מאי מצלות הסוס?
רבי אלעזר	זה אור, שיקר בעולם הזה, וקפוי לעולם הבא
רבי יוחנן	אלו נגעים ואהלות, שיקרין הן בעולם הזה וקפויין הן לעולם הבא
רבי יהושע בן לוי	אלו בני אדם, שיקרין הן בעולם הזה וקפויין הן לעולם הבא

והיה כיום שהוא י'היה אור י'קות וקפאון

חיזוק לדברי ר' יהושע בן לוי: כי הא דרב יוסף בריה דרבי יהושע בן לוי חלש ואיתנגיד. כי הדר, אמר ליה אבוה: מאי חזית?

אמר ליה: עולם הפוך ראיתי, עליונים למטה ותחתונים למעלה.

אמר לו: בני, עולם ברור ראית. ואנן היכי התם?

כי היכי דאיתו אנן הכא, הכי איתין התם.

ושמעתי שהיו אומרים: אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו.

ושמעתי שהיו אומרים: הרוגי מלכות אין אדם יכול לעמוד במחיצתן.

שאלה על המשפט האחרון בסיפור: מאן נינהו?

- אילימא רבי עקיבא וחביריו - משום הרוגי מלכות ותו לא?
- אלא: הרוגי לוד.

מאי הוא י'היה על מצלות הסוס קדש א'ה'

כל ביזה... יהיה קדש לה'	מצילות שתולין לסוס... יהיה קודש לה'	עתידי הקדוש ברוך הוא להוסיף על ירושלים
בשלמא היינו דכתיב ויהי	קושי: מאי ויהי הסיירות כפית הי'?	
רפני המכח	תירוץ: מילתא אחריתי קאמר, דמתעתי ישראל ומתנדבי ומייתי.	
בשלמא היינו דכתיב ויהי	קושי: מאי ולא יהיה כנעני?	
כנעני עוב כפית ה' 3כאות	תירוץ: אמר רב ירמיה: אין כאן עני.	

שאלה: וכנעני מנלן דאיקרית תגר?

תשובה: דכתיב וירא שם יהוה את איש כנעני.

מאי כנעני?

- אילימא כנעני ממש - אפשר בא אברהם והזהיר את יצחק, בא יצחק והזהיר את יעקב, ויהודה אזיל ונסיב?

- אלא אמר רבי שמעון בן לקיש: בת גברא תגרא, דכתיב כנען כיו מאנני מרמה, ואיבעית אימא מהכא אשר סחריה שריי כנענה נכפא ארז.

עוד דרשה מפרק ג"ד בזכריה: ויהי ה' אלתך על כל הארץ כיום הוא י'היה ה' אחך ושמו אחך,

קושי: אטו האידנא לאו אחד הוא?

תירוץ: אמר רבי אחא בר חנינא: לא כעולם הזה העולם הבא; העולם הזה, על בשורות טובות אומר ברוך הטוב והמטיב, ועל בשורות רעות אומר ברוך דין האמת.

לעולם הבא - כולו הטוב והמטיב.

עוד קושי: ושמו אחך, מאי אחך, אטו האידנא לאו שמו אחד הוא?

תירוץ: אמר רב נחמן בר יצחק: לא כעולם הזה העולם הבא; העולם הזה - נכתב ביו"ד היי ונקרא באל"ף דל"ת, אבל לעולם הבא כולו אחד - נקרא ביו"ד היי, ונכתב ביו"ד היי.

מעשה: סבר רבא למדרשה בפירקא. אמר ליה ההוא סבא: אע"פ כתיב.

סתירה: רבי אבינא רמי: כתיב, זה שמי אע"פ, וזה זכרי ארז רי.

פתרון: אמר הקדוש ברוך הוא: לא כשאני נכתב אני נקרא, נכתב אני ביו"ד היי, ונקרא אני באל"ף דל"ת. הדרן עלך אלו עוברין.

מקום שנהגו לעשות מלאכה בערבי פסחים עד חצות	עושיין
מקום שנהגו שלא לעשות	אין עושיין
ההולך ממקום שעושיין למקום שאין עושיין	נותרין עליו חומרי מקום שיצא משם, וחומרי מקום שהלך לשם
או ממקום שאין עושיין למקום שעושיין	

ואל ישנה אדם מפני המחלוקת.
 כיצא בו, המוליך פירות שביעית ממקום שכלו למקום שלא כלו, או ממקום שלא כלו למקום שכלו - חייב לבער. רבי יהודה אומר: צא והבא לך אף אתה.

קושי: מאי איריא ערבי פסחים? אפילו ערבי שבתות וערבי ימים טובים נמי! דתניא: **העושה מלאכה בערבי שבתות וימים טובים, מן המנחה ולמעלה - אינו רואה סימן ברכה לעולם.**

תירוץ	איסור מלאכה בערב פסח	איסור מלאכה בשאר ערבי שבתות ימים טובים
הבדל 1	מחצות	מן המנחה ולמעלה
הבדל 2	שמותי נמי משמתינן ליה	סימן ברכה הוא דלא חזי, אבל שמותי - לא משמתינן ליה.

גופא: העושה מלאכה בערבי שבתות ובערבי ימים טובים מן המנחה ולמעלה, ובמוצאי שבת ובמוצאי יום טוב ובמוצאי יום הכפורים, ובכל מקום שיש שם נידוד עבירה, לאתויי תענית ציבור - אינו רואה סימן ברכה לעולם.

יש זריז ונשכר	יש זריז ונפסד	יש שפל ונשכר	יש שפל ונפסד
דעביד כולי שבתא, ולא עביד במעלי שבתא	דעביד כולי שבתא, ועביד במעלי שבתא	דלא עביד כולי שבתא, ולא עביד במעלי שבתא	דלא עביד כולי שבתא, ועביד במעלי שבתא

דוגמה: אמר רבא: הני נשי דמחוזא, אף על גב דלא עבדן עבידתא במעלי שבתא - משום מפנקותא הוא, דהא כל יומא נמי לא קא עבדן, אפילו הכי - שפל ונשכר קרינן להו.

סתירה: רבא רמי:

סתירה	כי זאז עג שמיא חסאק	כי זאז מעז שמיא חסאק
פתרון	עושיין שלא לשמה	בעושיין לשמה

חיזוק לפתרון: וכדרב יהודה, דאמר רב יהודה אמר רב: לעולם יעסוק אדם בתורה ובמצות אף על פי שלא לשמה, שמתוך שלא לשמה - בא לשמה.

ברייתות שמציינים בהם עבודה שעושים שלא יביא ברכה:

דברי הברייתא	הסבר
המצפה לשכר אשתו, וריחים - אינו רואה סימן ברכה לעולם.	שכר אשתו - מתקולתא. ריחייא - אגרתא. אבל עבדה ומזבנה - אישתבוחי משתבח בה קרא, דכתיב סאין עתה ותמכר
המשתכר בקנים ובקנקנים - אינו רואה סימן ברכה לעולם	מאי טעמא? כיון דנפיש אפחזייהו - שלטא בהו עינא
תגרי סימטא, ומגדלי בהמה דקה, וקוצצי אילנות טובות, ונותנין עיניהן בחלק יפה - אינו רואה סימן ברכה לעולם	מאי טעמא? דתהו ביה אינשי
ארבע פרוטות אין בהן סימן ברכה לעולם: שכר כותבין, ושכר מתורגמנין, ושכר יתומים, ומעות הבאות ממדינת הים	בשלמא שכר מתורגמנין - משום דמיחזי כשכר שבת. ומעות יתומים נמי - לאו בני מחילה נינהו. מעות הבאות ממדינת הים - משום דלאו כל יומא מתרחיש ניסא. אלא שכר כותבין מאי טעמא? אמר רבי יהושע בן לוי: עשרים וארבע תעניות ישבו אנשי כנסת הגדולה על כותבי ספרים תפילין ומזוזות שלא יתעשרו, שאילמלי מתעשרין - אין כותבין

תנו רבנן : כותבי ספרים תפילין ומזוזות, הן ותגריהן ותגרי תגריהן, וכל העוסקין במלאכת שמים, לאיתווי מוכרי תכלת - אינן רואין סימן ברכה לעולם. ואם עוסקין לשמה - רואין.

מעשה בעניין מנהגים : בני ביישן נהוג דלא הוּו אַזלין מצור לצידון במעלי שבתא. אתו בנייהו קמיה דרבי יוחנן, אמרו לו : אבהתין אפשר להו, אַנן לא אפשר לן. אמר להו : כבר קיבלו אבותיכם עליהם, שנאמר **שמע בני נוסר אפיק ואז תטש תורת אמך**.

